

TM 41124

Ironrite

SKÖTSELINSTRUKTION

BERGBOLAGEN

AKTIEBOLAG, LINDESBERG

STOCKHOLM · GÖTEBORG · MALMÖ

Ironrite

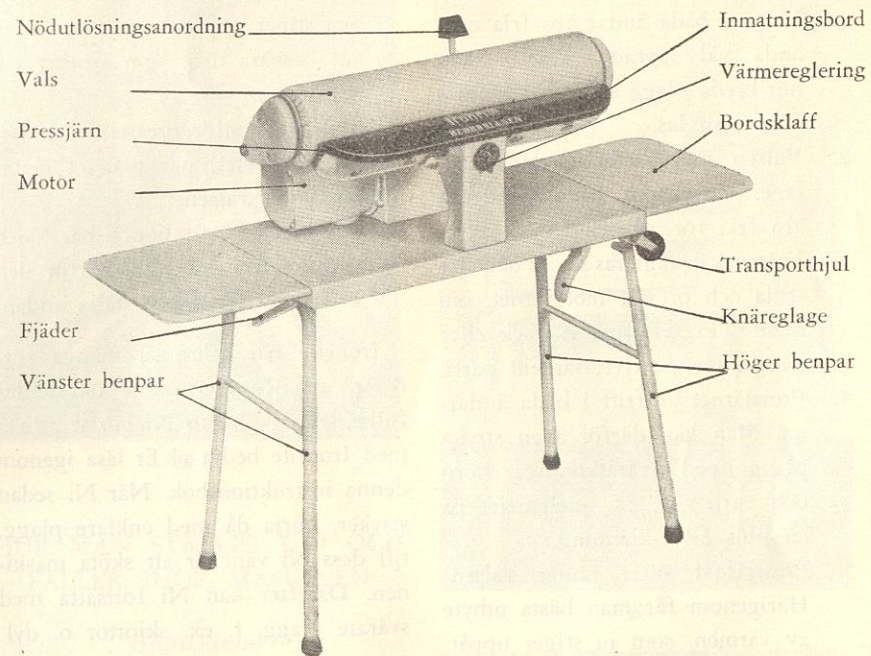
SKÖTSELINSTRUKTION

INLEDNING

Detta är det bästa verk
... tillverkat av 1920
... som används för att
... och är en av de bästa
... som finns tillgängliga
... för att skydda järn
... mot rost och skada
... och för att ge järnet
... ett vackert utseende.

Om du vill ha ett vackert
... utseende på ditt järn
... och skydda det mot
... rost och skada, så
... använd Ironrite. Det
... är en av de bästa
... som finns tillgängliga
... för att skydda järn
... mot rost och skada
... och för att ge järnet
... ett vackert utseende.

Ironrite
 SKÖTSELINSTRUKTION

INLEDNING

Ironrite — den elektriska strykmaskinen — tillverkas sedan 1920 i Amerika, där den användes mer än någon annan typ och är den ojämförligt mest efterfrågade. Maskinen, som i flera avseenden är patenterad, tillverkas nu av oss på licens och med ensamrätt för hela Europa med undantag för England.

Nu kan alltså även de svenska husmödrarna få del av denna underbara maskin, som förvandlar det tunga och tidsödande strykningsarbetet till en angenäm avkoppling. — Med Ironrite sitter man och stryker eller varmmanglar praktiskt taget allt som kan tvättas och arbetet sker betydligt snabbare och bättre samt utan ansträngning.

Följande fördelar äro av avgörande värde:

1. Valsens båda ändar äro fria men ändå väl lagrade. Därför kan hur breda plagg som helst strykas eller manglas.
2. Valsen manövreras med knäreglage, varigenom båda händerna äro fria för arbetet.
3. Valsen kan regleras så, att den står stilla och pressar mot järnet, om man t. ex. vill pressa veck eller dampa mera på ett särskilt parti.
4. Pressjärnet är fritt i båda ändarna. Man kan därför även stryka plagg med svåråtkomliga hörn och partier, t. ex. axelpartiet på en blus eller klänning.
5. Pressjärnet sitter under valsens. Härigenom får man bästa utbyte av värmen, som ju stiger uppåt.
6. Pressjärnet är tillverkat av special-gjutjärn och utformat så, att värmen fördelas på lämpligaste sätt.

7. Pressjärnets placering och valsens rotation gör, att ångan från tyget stiger upp bakom valsens utan att besvära den, som arbetar vid maskinen.
8. Bordet framför pressjärnet underlättar arbetet, när plagget matas in under valsens.
9. Maskinen är hopfällbar och transporteras på hjul, varför den är lätt att flytta och ställa undan.

Ironrite har alltså så många fördelar, att den med rätta kan kallas fulländad. — Innan Ni börjar arbeta med Ironrite bedja vi Er läsa igenom denna instruktionsbok. När Ni sedan stryker, börja då med enklare plagg, till dess Ni vant Er att sköta maskinen. Därefter kan Ni fortsätta med svårare plagg, t. ex. skjortor o. dyl.

Lindesberg i sept. 1952
BERGBOLAGEN AB

Vi förbehålla oss rätt att på maskinen och i instruktionen vidtaga de ändringar som kunna anses erforderliga.

Fig. 1.

HUR MAN STÄLLER UPP OCH FÄLLER IHOP MASKINEN

Uppställning

Man fäller först ut vänster benpar och lutar maskinen, så att benen stå på golvet. Fig. 1.

Sedan lyftes maskinen i den högra bordsklaffens handtag och höger benpar fälles ner mot golvet.

Hopfällning

Efter avslutad strykning, lindar man först upp sladden och fäller upp bordsklaffarna.

Därefter lyftes maskinen i handtaget med ena handen och fjädern tryckes ner med den andra. Stöt sedan till höger penpar med foten och luta maskinen mot golvet. Fig. 2.

Res upp maskinen på dess högra gavel och fäll ner vänster benpar.

Fig. 2.

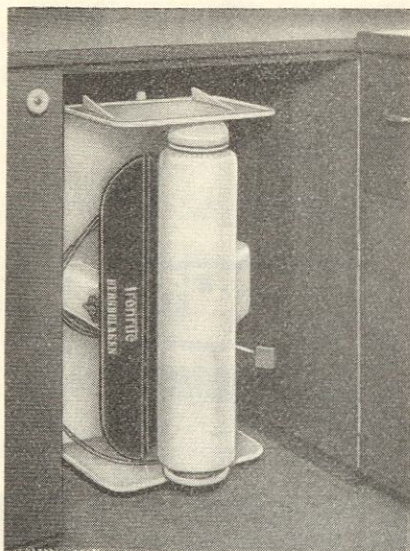

Fig. 4.

Ironrite tar hopfärdig så liten plats, att den går in under ett bord, en arbetsbänk el. dyl. Fig. 4.

HUR MAN REGLERAR VALSENS RÖRELSER

På höger sida under maskinbordet finns en arm (knäreglage), som manövreras med höger knä, och som bestämmer valsens rörelser.

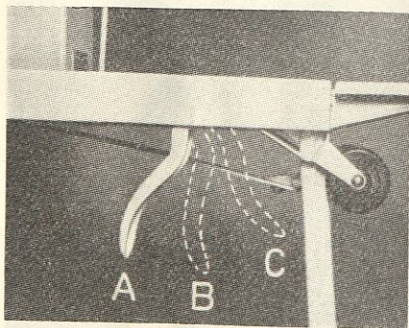

Fig. 5.

När maskinen ej användes skall knäreglaget vara uppfällt under maskinbordet.

Exempel på manövrering:

1. Om knäreglaget föres *belt* åt höger och *släppes*, alltså en rörelse från A till C till A, fig. 5, inträffar följande — beroende på valsens utgångsläge:

- Då valse står uppe, tryckes den ned mot järnet och roterar.
- Då valse är nedtryckt mot järnet, lyftes den och stannar i upplyft läge utan att rotera.

(Om knäreglaget föres helt åt höger och hålles kvar i detta läge höjes och sänkes valse oavbrutet mot pressjärnet.)

2. Om valse står i upplyft läge och knäreglaget föres helt åt höger och därefter släppes tillbaka ungefär halva sträckan — en rörelse från A till C till B

så tryckes valse ned mot järnet och stannar där utan att rotera.

Vill man från detta läge:

I. låta valse rotera mot järnet så *släpper* man med knäet och låter knäreglaget gå tillbaka så långt som möjligt åt vänster (från B till A).

II. lyfta valse från järnet så för man knäreglaget först åt höger och låter det sedan gå tillbaka så långt som möjligt åt vänster (från B till C till A).

- Om valse roterar mot järnet och man vill stanna valse utan att lyfta den från pressjärnet, föres knäreglaget endast så långt åt höger att valse stannar (från A till B).

NÖDUTLÖSNING — STÖT RÖDA HANDTAGET BAKÅT!

Om motorn skulle stanna medan man stryker — t. ex. på grund av strömavbrott — kan man ej lyfta valse genom att trycka på knäreglaget, och tyget skulle då kunna bli bränt. Men det är ingen risk — ty maskinen har en nödutlösning! Bakom valse sitter ett rött handtag, som man i så fall kraftigt stöter bakåt — då lyftes valse omedelbart. Detta handtag kan också användas, om något obehörigt föremål skulle komma in under valse och man därvid ej har möjlighet att komma åt knäreglaget. När man använder det röda handtaget lyftes valse högre än i vanliga fall, vilket är till fördel även då man vill göra järnet rent från eventuellt fastbränd stärkelse eller då man önskar större utrymme för att lägga ett plagg till rätta under valse.

Innan strykningen åter börjar tryckes valse ner med handen mot järnet samtidigt som man gör en »knämanöver» med reglaget. Därefter fungerar maskinen som vanligt.

Obs! Sätt aldrig in stickproppen i vägguttaget, om valse ligger mot pressjärnet utan lyft upp valse med det röda handtaget.

Fig. 6.

HUR VÄRMEN REGLERAS

Pressjärnets temperatur regleras och hålles i det närmaste konstant av en termostat, som man själv ställer in på lämpligt temperaturområde. Fig. 6.

Värmeskalan är graderad från 0 till 6. På 0 är värmen helt frånslagen, på 1 får man lägsta värme och 6 högsta värme. Då värmeskalan är steglös kan man även ställa in på lägen mellan siffrorna.

Vissa material blir bäst om de strykas torra, andra om de strykas mer eller mindre fuktiga. Fuktigheten är avgörande för värmebehovet, och därför har värmeskalan ej indelats efter textilmaterial, t. ex. »siden-bomullinne» etc. Det bästa är, att den, som stryker, själv bedömer värmebehovet och ställer in på svagare eller starkare värme beroende på textilmaterial, tjocklek och fuktighet m. m. Trots detta ger vi på följande sida några tips för strykningen.

TIPS FÖR STRYKNING

Material	Strömställarens läge		Anm.
Linne	4—6	strykes vått	
Bomull	3—5	» fuktigt	
Helsiden	2—3	» lätt fuktigt	
Shantung	2—3	» torrt	
Råsidan			
Taft	3—4	» fuktigt	
Konstsilke	3—4	» lätt fuktigt	
Crepe			
Charmeuse	3—4	» torrt	
Ylletyg	4—5	» över fuktig duk (den fuktade duken mellan järnet och tyget)	
Nylon	1—2	» torrt	

Ovan angivna värden äro ungefärliga. Vi förorda, att Ni i anmärkningskolumnen inför de värden, Ni själv erhållit.

HUR MAN ARBETAR MED IRONRITE

Förberedelser

Stänk kläderna några timmar innan Ni skall börja stryka. Ju jämnare fuktigheten är fördelad i kläderna, desto bättre resultat — bäst är att stänka med varmt vatten. Lägg in strykläderna i ett fuktigt lakan eller ett stycke plast, så att de håller sig lagom fuktiga.

Ställ maskinen i vinkel mot ett bord. Då kan Ni sitta och arbeta vid Ironrite och vända Er mot bordet för att vika ihop kläderna.

Sätt i stick-kontakten — men se först efter att Ni i bostaden har sam-

ma elektriska spänning som står angivet på maskinskylten.

Ställ in värmeströmställaren för lämplig temperatur.

Järnet blir varmt på ca 12 minuter, om värmeströmställaren ställts på 6 och på motsvarande kortare tid, om den ställts på lägre siffror. Ni kan prova järnets värme med ett fuktat finger precis som ett vanligt strykjärn.

Strykning

För att vänja sig vid hur maskinen arbetar är det bäst att först stryka

enkla, släta saker, t. ex. näsdukar, handdukar eller små servetter.

Allmän regel:

Släta ut tyget, då det passerar inmatningsbordet, men använd minsta möjliga våld. Lyft valsen och drag tillbaka tyget en aning, om det vill skrynkla sig. Drar man hårt i tyget, medan valsen arbetar blir plagget lätt snett och ojämnt i kanterna.

Knappar kunna vändas mot såväl järnet som valsen, med undantag för knappar av plast. Dessa tåla ej någon starkare värme, och böra därför alltid vändas mot valsen. Det är dock viktigt, att plagg med knappar inmatas så att tyget hela tiden ligger an mot inmatningsbordet. I annat fall kunna knapparna komma på kant och ej glida in under valsen, utan brytas sönder eller dragas ur tyget.

Vid strykning av plagg som skall stärkas bör en strykduk el dyl. anbringas mellan järnet och tyget för att undvika att stärkelsen bränner fast vid järnet.

LAKAN

Drag och vik lakanen som Ni brukar före manglingen.

Börja med den breda fällen och håll lakanet som på bilden. Fig. 7. Se till att det inte rynkar sig. Lyft valsen och släta ut, om tyget bubblar sig framför valsen. Stryk lakanet en gång till, på andra sidan, men börja även nu med den breda fällen. Är man mycket noga kan man, tack vare att Iron-

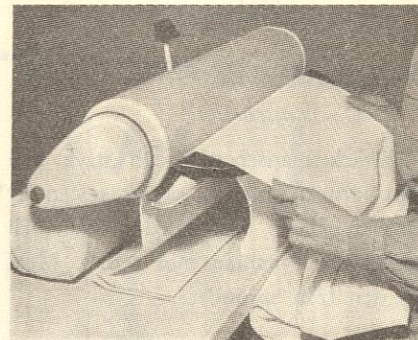

Fig. 7.

rites vals är fri i båda ändarna, först stryka lakanet utbrett. Tänk då på, att man alltid skall mata in lakanet i samma riktning, d. v. s. börja med den breda fällen, samt att samma sida alltid vändes mot järnet.

ÖRNGOTT

Mata in örngottet med botten (den slutna sidan) först. Lyft valsen och släta ut, om tyget vill rynka sig. Stryk båda sidorna på samma sätt. Se till att banden är släta, när de går igenom maskinen. Fig. 8.

Fig. 8.

SKJORTOR

Börja med manschetter och ärmar:
Enkla manschetter:

Sträck manschetten och stryk den vid järnets kortsida så att resten av ärmen går fri, först med insidan och sedan med utsidan mot järnet. Mata in den från sprundet.

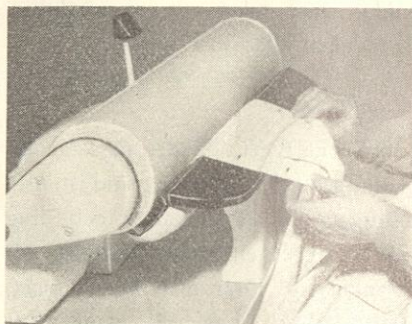

Fig. 9.

Dubbla manschetter:

Sträck manschetten och för den enkel in under valsen. Stryk från manschettens nederkant upp mot ärmen, först med manschettens utsida, sedan med insidan mot järnet. Fig. 9.

Fig. 10.

Sträck ärmsömmarna, vik ärmen efter den söm som möter skjortans sidesöm, så att den kommer att ligga uppåt. Vik även manschetten i samma linje så att sprundet kommer uppåt.

Håll manschetten med ena handen och ärmen med den andra. För ärmen från sidan in över järnet och avpassa så, att manschetten är fri men pressjärnet tar omedelbart ovanför manschetten. Sträck ärmen så att vecken vid armlinningen ligga så jämnt som möjligt. Fig 10. Tryck ner valsen och håll den stilla ett ögonblick. Släpp samtidigt manschetten, så att Ni kan använda båda händerna till att sträcka och lägga ärmen till rätta. Mata därefter in resten av ärmen, så att den pressas ända upp över axelsömmen.

Vänd ärmen och stryk på andra sidan.

Sist viker man manschetten dubbel, för in den över järnets ena ände och stryker den i samma riktning som vikningen d. v. s. mata in från sprundet.

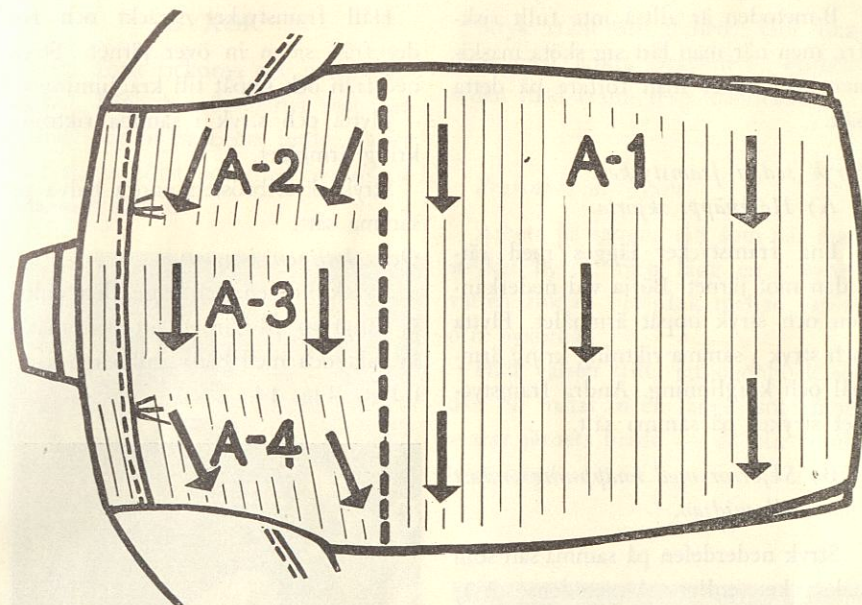

Fig. 11.

Fortsätt med bakstycket (Ryggen):

A-metoden: (För skjortor av ordinar storlek.)

Träd skjortans nedre del från sidan in över järnet, så att nederkanten nästan når fram till järnets andra kortända. Stryk tvärs över bakstycket från söm till söm enl. A-1. Fig. 11.

Sedan flyttas skjortan så långt åt sidan, att järnet når in i axelpartiet. Överdelen strykes i 3 tempon.

1. Från ärmhålet, *parallellt* med axelpartiet, fram till kraglinningen enl. A-2. Fig. 11.
2. *Parallellt* med kraglinningen enl. A-3.
3. Från kraglinningen, *parallellt* med axelpartiet, fram till andra ärmhålet, enl. A-4.

B-metoden: (För mycket stora skjortor.)

Mata in skjortan från nederkanten och uppåt, fram till kraglinningen. Fig. 12. Nära denna måste man stryka försiktigt och stanna precis på rätt ställe. Annars kan man dra sönder tyget.

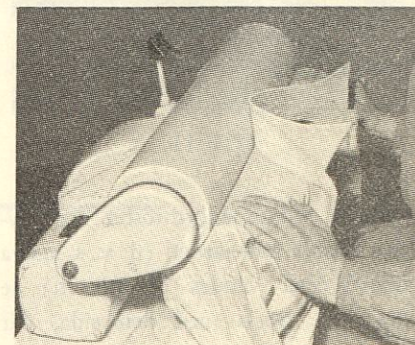

Fig. 12.

B-metoden är alltså inte fullt riskfri, men när man lärt sig sköta maskinen, så stryker man fortare på detta sätt.

Stryk sedan framstycket:

A) *Helknäppt skjorta.*

Ena framstycket lägges med rättsidan mot järnet. Börja vid nederkanten och stryk uppåt ärmhålet. Flytta och stryk i samma riktning kring ärmhål och kraglinning. Andra framstycket strykes på samma sätt.

B) *Skjortor med knäppning endast till midjan.*

Stryk nederdelen på samma sätt som bakstycket enligt A-metodens A-1. Fig. 11.

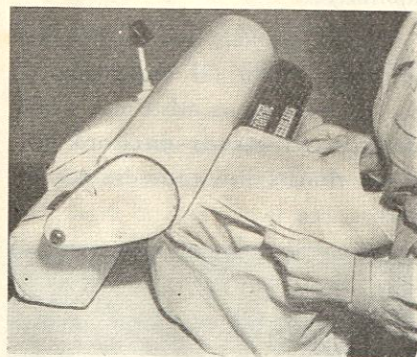

Fig. 13.

Stryk sedan skjortbröset med tygets rätsida mot järnet, (d. v. s. själva skjortbröset vändes ut och in) se Fig. 13. Börja med den sida, där knapparna sitter.

Håll framstycket sträckt och för det från sidan in över järnet. Stryk nedifrån och uppåt till kraglinningen.

Flytta och stryk i samma riktning kring ärmhålet.

Stryk skjortbröstets andra halva på samma sätt.

Och slutligen kragen:

Sträck kragen och lägg den enkel så långt in på järnet, att den matas in rakt och med båda snibbarna samtidigt. Fig. 14.

Fig. 14.

Stryk först med kragens undersida och sedan med översidan mot järnet. Stanna valsen ett ögonblick, så går fuktigheten bättre ur tyget, som här är dubbelt.

DAMBLUSAR

I stort sett kan man följa samma regler, som när man stryker herrskjortor. Men då snitt och modeller växlar med modet, kunna vi endast rekommendera, att Ni själv prövar ut bästa arbetssättet.

BYXOR

Stryk först fickorna och därpå byxbenen. Lägg byxsömmarna mot varandra. För in byxbenet under valsen med slaget först och med byxans utsida mot järnet.

Fig. 15.

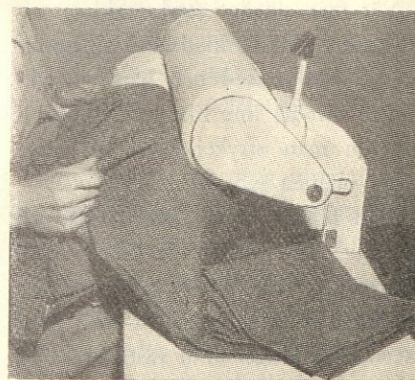

Fig. 16.

Stryk fram till grenen. Gör likadant med andra byxbenet. Fortsätt sedan med fram- resp. bakkdelen.

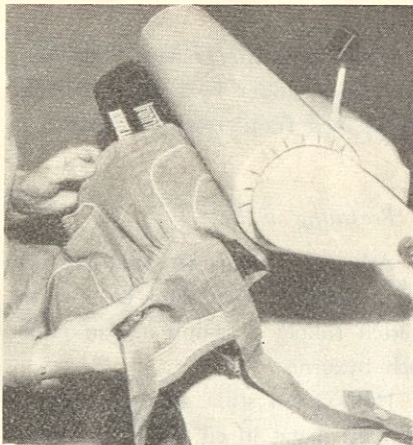
Pressning av byxor:

Arbeta på samma sätt som när man stryker byxor, men lägg en i varmt vatten fuktad pressduk mellan järnet och byxorna.

Håll valsen stilla ett ögonblick sedan Ni matat in en längd, som motsvarar järnets bredd — då blir resultatet bäst!

Fig. 17.

Vi är fullt medvetna om, att en instruktionsbok inte kan vara fullständig i alla avseenden, och denna gör inte heller anspråk på att vara det. Använd därför samtidigt Ert goda omdöme — precis som i allt annat hushållsarbete.

Vi hoppas livligt, att Ironrite kommer att göra Er lika stora och värdefulla tjänster, som den gör hundratals andra husmödrar.

HUR MAN SKÖTER OCH UNDERHÅLLER MASKINEN

För att hålla järnet i perfekt kondition bör man då och då värme upp det och gnida in det med ett stycke stearin eller skräddarvax.

När man använt strykmaskinen en tid brukar valsens klädsel så småningom bli hoppessad och hård. Strykningen blir då inte lika lyckad, speciellt om man stryker broderier eller andra ojämna ytor.

Man bör då ta av överdraget och den filt, som valsens är klädd med. När man tar loss filten, bör man vara försiktig, så att man ej får med juteväven, som längst in är fastklistrad på valsens.

Gnugga filten mellan händerna. Lägg en vanlig sängfilt eller annat mjukt tyg på ett bord och placera strykfilten därpå. Borsta i strykfiltens längdriktning på båda sidorna med en relativt hård borste.

Sätt därefter på filten enligt följande: Rulla av så mycket juteväv

från valsens att endast 1½ varv återstår. Låt valsens trycka ned mot järnet och mata in filten så att den rullas på samtidigt med juteväven.

Se till att filten ligger rakt och jämnt över valsens. Låt valsens rotera mot järnet i ca 10 min. och stanna därefter så att 15 cm av filten kan läggas tillbaka över inmatningsbordet.

Från detta läge matar man in överdraget. Då detta är pålindat till hälften, stannar man valsens i nedtryckt läge och drar åt snörena något. Låt sedan resten lindas på och stanna maskinen genom att taga ur stickproppen, så att skarven kommer uppåt.

Drag åt snörena och knyt till! Snörets ändrar skall stoppas in under överdraget vid valsens gavel.

Lyft sedan valsens med hjälp av det röda handtaget (nödutlösningen), innan Ni sätter in stickproppen — detta är bättre än att låta motorn starta med belastning.

Om valsens överdrag blivit brunt, bör det tvättas med något tvättmedel, som innehåller blekmedel.

Skulle man behöva sy ett nytt överdrag, skall detta i färdigt skick ha följande mått: Bredd 62 cm, längd 126 cm. Längden skall alltid vara i tygets varpriktning.

TEKNISKA DATA OCH UPPGIFTER

Normalt fordrar maskinen ingen smörjning, men det kan vara lämpligt

att byta olja i växellådan ungefär vart 3:dje eller 4:e år. Detta arbete bör Ni ej göra själv utan vända Er till någon av våra representanter eller direkt till oss.

OBS! Vid all korrespondens, gällande Ironrite, skall maskinens typ och tillverkningsnummer uppgivas. Dessa återfinnas på maskinskylden på sidan av växellådan.

Specifikation:

Pressjärnets längd	554 mm
Valsens längd	570 »
Valsens varvantal	7½ v/min
Strömart	växelström
Spänning	220 volt
Maskinens totala strömförbrukning	5 ampere
Motorns anslutningseffekt	100 watt
Värmeelementets »	1000 »
Maskinens vikt	36,5 kg

Värmeelementets effekt är 1000 W, vilket motsvarar en el-förbrukning av en kilowattimme. Detta är dock maximum, eftersom termostaten för att reglera värmen emellanåt bryter strömmen. El-förbrukningen per timme blir därför avsevärt lägre, och vid normal strykning endast ca 0,7 kilowattimmar.

Stickproppen är avsedd för skyddsjordning och bör endast användas i vägguttag, som har ett dylikt. Därigenom får man ett extra skydd utöver den normala isoleringen.

